

සද්ධර්මරත්නාවලියේ කතා ඊතිය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(තෝරා ගත් කතා කිහිපයක් ඇසුරිනි)
නුවන්ති, ආර්.පී.එස්.¹

දහම්කතා ලිවීමේ සාහිත්‍ය උන්නතිකාමීන්ගේ උත්සාහයේ කුටප්‍රාප්තිය ලෙස සද්ධර්මරත්නාවලිය නම් කළ හැකි ය. සද්ධර්මරත්නාවලිය ලියැවෙන්නේ දඹදෙනිය යුගයේ (ක්‍රි. ව. 1220-1293) අතර කාලයේ දී ය. සදහම් නමැති රුවන් ඇමුණු වැල යන අර්ථය දෙන සද්ධර්මරත්නාවලිය ධර්මසේන හිමියන්ගේ කෘතියකි. මේ සඳහා බුද්ධසෝප හිමියන්ගේ ධම්මපදවිධකථාව ඇසුරු කොට ගෙන ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ සද්ධර්මරත්නාවලියේ ඇතුළත් කතා ඊතිය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමයි. තත් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ සිදු වී ඇතත් එහි කතා ඊතිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් පර්යේෂණයක් සිදු වී නොමැති වීම මෙහි වැදගත්කමයි. මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව වන්නේ සද්ධර්මරත්නාවලියේ කතා ඊතිය කෙබඳු ද යන්නයි. මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ලෙස ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය භාවිතයට ගැනේ. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස සද්ධර්මරත්නාවලිය ඇසුරෙන් තෝරා ගත් කතා කිහිපයකුත්, ද්විතීයික මූලාශ්‍රය ලෙස සද්ධර්මරත්නාවලිය පිළිබඳ පශ්චාත් කාලීන ප්‍රාමාණික උගතුන් විසින් රචිත විචාර ග්‍රන්ථත් භාවිතයට ගැනේ. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල ලෙස හඳුනා ගැනීමට හැකි වූයේ ධර්මසේන හිමියන් පොදු ජනයා විෂය කොට ගෙන ගැමි වහර මැනවින් භාවිත කරමින් කතා ඊතිය සකස් කර ගෙන ඇති බවයි. තව ද, දේශීය ඊතිය ගුරු කොට ගත් වර්ණනාත්මක භාෂාවක් යොදා ගැනීමත් කැපී පෙනෙයි. මෙහි දී අනාවරණය කර ගත් තවත් කරුණක් වන්නේ අමාවතුරේ සංක්ෂිප්ත ඊතියත් බුත්සරණේ දැක්වෙන වර්ණනාත්මක ඊතියත් පසෙක ලා ධර්මසේන හිමියන් තමන්ට අනන්‍ය වූ ස්වාධීන කතා ඊතියක් ගොඩනගා ගෙන ඇති බවයි. ඒ අනුව බලන විට සද්ධර්මරත්නාවලිය සිංහල සාහිත්‍යයේ නව මං පෙත් විවර කිරීමට සමත් වූ නවතම කතා ඊතියක් භාවිත කෙරුණ ධර්ම ග්‍රන්ථයක් බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: සද්ධර්මරත්නාවලිය, කතා ඊතිය, ව්‍යවහාර බස, ධම්මපදවිධකථාව, වර්ණනාත්මක ඊතිය

1 ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) දෙවන වසර. සිංහල අධ්‍යයනාංශය.